

התורה פתחה בי פי טוב, איך אני מתחברת להתישב עם אות רע?

אמר לה: שובי למקומך, שהרי את צריכה אותה, שהרי האדם שאני רוצה לברא בכס, שתיכון נכללים יחד ויברא, אבל את לימין, והוא לשמאל. ואז שבו והתישבו זו עם זו יחד.

באותה שעה הפריד אותם הקדוש ברנף הוא, וברא אותן את כל אחת ואחת ימים ושנים ידועות, אלו לימין ואלו לשמאל. אלו של הימין נקראים ימי הטוב, ואלו של השמאל נקראים ימי הרעה. ועל כן אמר שלמה, עד אשר לא יבאו ימי הרעה, שאלו סוככים את האדם בחטאיו שהוא עשה. כיון שנבראו ימים של טוב וימים של רע, אזי שבו והתישבו להכליל באדם.

ומשום כך אמר דוד, (תהלים מט) למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני. ימי רע ודאי, וזה הסוד. אלו נקראים ימי רעב, שנות הרעב, ואלו נקראים ימי השבע, שנות השבע.

יסוד הדבר - שלא להוציא את מעין הברית הקדוש בימי הרעב, בשנת הרעב. ומשום כך יוסף, שהוא סוד הברית, סתם את מעינו בשנת הרעב ולא נתן לו מקום לרבות בעולם. וזה צריך לאדם, שפאשר שולטת שנת הרעב, שישתם את מעין הברית קדש שלו כדי שלא יתן לו מקום לרבות בעולם.

רבי שמעון אמר, סוד זה הוא סוד עליון. בשנת הרעב תהיא, כיון שהיא שולטת, צריך לסתם את מעינו, משום שאם אינו סותם אותו, גורם למשך רוח לאותו הילד מהצד ההוא, ונותן

היך אַנא מתחברא לאתיישבא באַת רע. אמר לה, תוב לאתרין, דהא את צריף לה. דהא בר נש דאנא בעי למברי בכון, תרווייכו אתפליל כחדא, ויתברי. אבל את לימינא, ואיהי לשמאלא. וכדין תבו ואתיישבו דא בדא כחדא.

בההיא שעתא פריש לון קדשא ברנף הוא, וברא לון לכל חד וחד, יומין ושנין ידיען. אלין לימינא ואלין לשמאלא. אלין דימינא, אתקרון ימי הטוב, ואלין דשמאלא אתקרון ימי הרעה. ועל דא אמר שלמה, עד אשר לא יבאו ימי הרעה. דאלין מסחרין ליה לבר נש בחובוי דאיהו עביד. כיון דאתקרון יומין דטוב, ויומין דרע, כדין תבו ואתיישבו, לאתפללא בהו כבר נש.

ובגניי כף אמר דוד, (תהלים מט) למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני. ימי רע ודאי. ורזא דא, אלין אקרון ימי רעב, שנין דרעב, ואלין אקרון ימי שבע, שני שבע. ורזא דמלה, דלא לאפקא מבועא דברית קדישא, ביומי רעב, בשנת הרעב. ובגין כך יוסף דאיהו רזא דברית, סתים מבועיה בשנת הרעב. ולא יהב ליה דוכתא לאסגאה בעלמא. ודא בעי ליה לבר נש, דכד שלטא שנת הרעב, דיסתים מבועא דברית קדישא דיליה. בגין דלא יהב ליה דוכתא לאסגאה בעלמא.

רבי שמעון אמר, רזא דא איהו רזא עלאה. בההיא שנת הרעב, כיון דאיהי שלטא, בעי לאסתמא מבועיה. בגין דאי לא סתים ליה, גרים לאמשכא רוחא לההוא ולדא מההוא סטרא. ויהיב דוכתא לההוא סטרא למפשי בעלמא, סטרא דמסאבא בסטרא

דְּקוּדְשָׁא. וְתוּ רְזָא, דְּכַתְיב, (משלי ל) תַּחַת שָׁלֹשׁ רַגְזָה אֶרֶץ וְגו'.

מְקוֹם לְצַד הַהוּא לְגַדֵּל בְּעוֹלָם, צַד הַטְּמֵאָה בְּצַד הַקְּדוּשָׁה. וְעוֹד סוּד, שְׁפָתוֹב (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רַגְזָה אֶרֶץ וְגו'.

וּמִשּׁוּם כִּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק, סוּד הַבְּרִית, סֵלֵק וְסַתֵּם אֶת מַעְיְנוּ בְּשֵׁנַת הַרְעֵב, שְׁלֵא לְהַתְּעַרֵּב עִמָּהּ כְּלָל וְלָתֵת לָהּ מְקוֹם, וּמִי שְׁפּוֹתַח מַעְיְנוּ בְּזִמְנָן הַהוּא, עָלְיוּ כְּתוּב (הושע ח) בַּה' בְּגָדוּ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ עִתָּה יֹאכְלִים וְגו'. שְׁהָרִי אֱלוֹי נִקְרָאִים בָּנִים זָרִים וְדֹאֵי. בַּה' בְּגָדוּ וְדֹאֵי. וּמִשּׁוּם כִּי אֲשֶׁרִי חִלְקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים שְׁלֵא הַחֲלִיפּוֹ מְקוֹם קְדוּשׁ בְּמְקוֹם טְמֵא.

וְעַל זֶה פְּתוּב וְלִיּוֹסֵף יִלְדוּ שְׁנֵי בָנִים בְּטָרִם תְּבֵא שְׁנַת הַרְעֵב, שְׁהָרִי מִהֲזִמְנָן הַהוּא שְׁשֻׁלְטָה שְׁנַת הַרְעֵב, סַתֵּם אֶת מַעְיְנוּ וְסֵלֵק אֶת מְקוּרֵי שְׁלֵא לָתֵת בָּנִים לְצַד הַטְּמֵאָה וְלֹא לְהַחֲלִיף מְקוֹם שֶׁל קְדוּשׁ בְּמְקוֹם שֶׁל טְמֵאָה. וְצָרִיף אָדָם לְצַפּוֹת לְרַבּוֹנוֹ כְּשֵׁיבֵא וְיִשְׁלֹט, כְּפַתּוּב (ישעיה ח) וְחִכִּיתִי לָהּ הַמַּסְתִּיר פָּנָיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקִוִּיתִי לוֹ.

אֲשֶׁרִיִּים הַצַּדִּיקִים שִׁיּוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בָּהֶם, שְׁפָתוֹב (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי ה' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם. וְכַתּוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֵּם הַיּוֹם. [ר"א ל"ג וְכַתּוּב (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי (ה'). שְׁהָרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא רָצָה לְקַדֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל כְּכֹל, וְלֹא יִתֵּן לָהֶם כְּלוּם בְּצַד הַטְּמֵאָה] [בא רָאָה, כְּשֶׁהֲצַד תְּהֵא שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, לֹא צָרִיף לְאָדָם לְהִתְרַאֵת לְפָנָיו בְּשׁוּם, מִשּׁוּם שֶׁיְכוּל לְהוֹצִיף וְתַתֵּן לוֹ רְשׁוּת לְהַשְׁחִית, וְבֵא וְרָאָה מַה כְּתוּב בְּעַקֵּב, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמַה תִּתְרַאֲוּ, שְׁלֵא רָצָה לְהִתְרַאֵת לְפָנָיו].

וּמִשּׁוּם זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא הַזֵּהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַתְּקַדֵּשׁ, שְׁפָתוֹב וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי.

וּבְגִין כִּי יוֹסֵף צַדִּיקָא, רְזָא דְּבְרִית, סֵלֵיק וְסַתֵּים מִבּוֹעִיָּה, בְּשֵׁנַת הַרְעֵב. דְּלֹא לְאַתְּעַרְבָא בְּהַדָּה כְּלָל, וְלִמְיָהֵב לָהּ דְּיוֹכְתָא. וּמֵאֵן דְּאַפְתַּח מִבּוֹעִיָּה בְּהַהוּא זְמַנָּא, עָלְיָה כְּתִיב, (הושע ה) בִּיּוֹ בְּגָדוּ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ עִתָּה יֹאכְלִים וְגו'. דְּהָא אֱלִין אֶקְרוּן בָּנִים זָרִים וְדֹאֵי. בִּיּוֹ בְּגָדוּ וְדֹאֵי. וּבְגִין כִּי זְכָאָה חוּלְקָהוֹן דִּישְׂרָאֵל קְדִישִׁין, דְּלֹא אֲחֻלְפוּ דְּיוֹכְתָא קְדִישָׁא, בְּדוּכְתָא מְסֻאָבָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, וְלִיּוֹסֵף יִלְדוּ שְׁנֵי בָנִים בְּטָרִם תְּבֵא שְׁנַת הַרְעֵב. דְּהָא מִהַהוּא זְמַנָּא דְּשֻׁלְטָא שְׁנַת הַרְעֵב, אֲסַתֵּים מִבּוֹעִיָּה וְסֵלֵיק מְקוּרִיָּה, דְּלֹא לְמִיָּהֵב בְּגִין לְסֻטְרָא מְסֻאָבָא, וְלֹא לְאַחֲלָפָא דְּיוֹכְתָא דְּקוּדְשָׁא, בְּדוּכְתָא דְּמְסֻאָבָא. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְחַפְּאָה לְמֵאֲרִיָּה דְּקוּדְשָׁא, כִּד יִיתִי וְיִשְׁלֹט, כְּדְכַתְיב, (ישעיה ח) וְחִכִּיתִי לִיּוֹ הַמַּסְתִּיר פָּנָיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקִוִּיתִי לוֹ.

וּבְאִין אֵינּוֹן צַדִּיקָא, דִּיְדַעִין אֲוִרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְנִטְרִי פְקוּדֵי דְּאוּרִייתָא לְמִיָּהֵב בְּהוּ. דְּכַתְיב, (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי יי וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם. וְכַתְיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיּוֹ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֵּם הַיּוֹם. (ד"א ל"ג וְכַתְיב וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי (י). דְּהָא, קְדֻשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעַל לְקַדֵּשׁ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל (דף רד ע"ב) כְּכֹלֵא וְלֹא יִתֵּא לּוֹן בְּסֻטְרָא דְּמְסֻאָבָא כְּלוּם) (תָּא חַוּי כִּד סֻטְרָא דָּא שְׁלֵמָא כְּעֻלְמָא לֹא אֲצַמְרִיף לִיה לְבַר נֶשׁ לְאַתְּחַזָּאָה בְּשׁוּקָא כַּמְיָה בְּגִין דְּכִיבֵל לְנֻקְא וְאַתְּיָהֵיב לִיה רְשׁוּתָא לְחַפְּלָא. וְתָא חַוּי בְּעַקֵּב מַה כְּתִיב וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמַה תִּתְרַאֲוּ, דְּלֹא בְּעֵי לְאַתְּחַזָּאָה כַּמְיָה).

וּבְגִין דָּא, קְדֻשָׁא בְּרִיף הוּא אֲזַהֵר לְהוּ